

Sygnatura akt **VI U 953/16**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 10 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Kowalska

Protokolant: protokolant sądowy Anna Buńka

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 roku w Poznaniu

odwołania **J. C.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 27 czerwca 2016 roku znak (...) uchylonej decyzją z dnia 1 grudnia 2016 roku znak (...)

i z dnia 1 grudnia 2016 roku znak (...)

w sprawie: J. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o odsetki od zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego

1. umarza postępowanie w zakresie odwołania od decyzji z dnia 27 czerwca 2016 roku znak (...)

2. oddala odwołanie od decyzji z dnia 1 grudnia 2016 roku znak (...)

SSR Anna Kowalska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 czerwca 2016 roku, znak:(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. C. wypłaty odsetek od zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2013 r. do 12 kwietnia 2014 r. oraz wypłaty odsetek od zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego od 13 kwietnia 2014 r. do dnia 30 sierpnia 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego za okres od 31 sierpnia 2014 r. do 11 października 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiemu za okres od 12 października 2014 r. do 11 kwietnia 2015 r.

Jako podstawę prawną organ rentowy wskazał art. 64 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 roku, poz. 372) oraz art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 121).

W uzasadnieniu decyzji pozwany organ rentowy wskazał, iż ze stanu sprawy wynika, że w związku z wniesionym przez J. C. wnioskiem z dnia 10 października 2013 r. o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 października 2013 r. do dnia 12 kwietnia 2014 r., organ ustalając uprawnienia do zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego stwierdził, że od 1 lipca 2013 r. nie podlegała ona dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia

pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ wskazał, że niezdolność do pracy powstała po stronie odwołującej w dniu 1 października 2013 r., a zatem w czasie kiedy ubezpieczenie chorobowe nie istniało. Od decyzji dotyczącej okresu ubezpieczenia chorobowego oraz od decyzji odmawiającej prawa do zasiłku chorobowego J. C. wniosła odwołanie do Sądu. Postępowanie odwoławcze dotyczące okresu ubezpieczenia chorobowego zostało zakończone wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 15 marca 2016 r., który zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2014 r. Organ rentowy podkreślił iż powyższy wyrok został wydany w oparciu o nowy dowód, który pojawił się w sprawie - mianowicie w oparciu o zeznania nowego świadka K. J. (1) i zaznaczył, że akta sprawy z Sądu otrzymał w dniu 9 maja 2016 r., jednocześnie wskazując, że zasiłek chorobowy za okres od 1 października 2013 r. do 12 kwietnia 2014 r. oraz zasiłek macierzyński od 13 kwietnia 2014 r. do 11 kwietnia 2015 r. wypłacił J. C. w dniu 6 czerwca 2016 r., tj. w ciągu 30 dni od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia Sądu do Oddziału (k. 20)

Z powyższą decyzją nie zgodziła się J. C., zaskarżając ją w przepisany trybie i terminie odwołaniem. Odwołująca nie zgodziła się z twierdzeniem pozwanego organu rentowego, iż przeprowadzony w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym dowód z zeznań świadka K. J. (2) stanowił nowy dowód w sprawie, albowiem ZUS w trakcie postępowania kontrolnego posiadał informacje o wszystkich osobach, które były świadkami w jej sprawie przed sądem, skoro zatem Sąd Apelacyjny na podstawie zeznań m.in. tych świadków, a także na podstawie dokumentów, które również były w aktach ZUS, wydał wyrok, którym zmienił decyzję orzekając, że podlegała ona obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od dnia 1 lipca 2013 r., niniejszym w jej ocenie oznacza to, że ZUS błędnie nie ustalił prawa do świadczenia w terminie przewidzianym ustawą i ponosi za to odpowiedzialność (k. 2-8).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy przytoczył argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podkreślając, iż dopiero w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu uzupełniony został materiał dowodowy w zakresie wskazanym w uzasadnieniu apelacji. W szczególności pozwany organ rentowy zaprzeczył by odwołująca wnosila o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, w szczególności świadka K. J. (2), której zeznania miały decydujący wpływ na zmianę wyroku Sądu I instancji (k. 31).

Niniejsza sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VI U 953/16.

Zarządzeniem z dnia 31 października 2016 r. Sąd zarządził na podstawie art. 467 § 4 kpc zwrot akt pozwanemu organowi rentowemu, albowiem w przesłanym do Sądu materiale występowały istotne braki, polegające na tym, że z treści zaskarżonej decyzji (decyzja z dnia 27 czerwca 2016 roku, znak: (...)) nie wynikało za jaki okres organ rentowy odmówił wypłaty odwołującej odsetek, a których usunięcie w postępowaniu sądowym byłoby połączone ze znacznymi trudnościami (k. 33).

Decyzją z dnia 1 grudnia 2016 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., uchylającą decyzję z dnia 27 czerwca 2016 roku, znak: (...) postanowił odmówić J. C.:

1. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego:

- za okres od 01-10-2013r. do 30-10-2013r. odsetek za okres od 11-12-2013r. do 06-06-2016r., od kwoty 7976,40zł
- za okres od 31-10-2013r. do 31-10-2013r. odsetek za okres od 11-12-2013r. do 06-06-2016r., od kwoty 265,88zł
- za okres od 01-11 -2013r. do 27-1 l-2013r. odsetek za okres od 27-12-2013r. do 06-06-2016r., od kwoty 7178,76zł
- za okres od 28-11 -2013r. do 30-1 l-2013r. odsetek za okres od 03-01 -2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 797,64zł
- za okres od 01 -12-2013r. do 20-12-2013r., odsetek za okres od 03-01 -2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 5317,60zł
- za okres od 21-12-2013 r. do 31 -12-2013 r. odsetek za okres od 27-01-2014 r. do 06-06-2016r., od kwoty 2924,68zł

- za okres od 01-01-2014r. do 17-01-2014r. odsetek za okres od 01-02-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 4519,96zł
- za okres od 18-01-2014r. do 31-01-2014r. odsetek za okres od 23-02-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3722,32zł
- za okres od 01-02-2014r. do 14-02-2014r. odsetek za okres od 01-03-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3722,32zł
- za okres od 15-02-2014r. do 28-02-2014r. odsetek za okres od 20-03-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3722,32zł
- za okres od 01-03-2014r. do 12-03-2014r. odsetek za okres od 01-04-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3190,56zł
- za okres od 13-03-2014r. do 31-03-2014r. odsetek za okres od 19-04-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 5051,72zł
- za okres od 01-04-2014r. do 09-04-2014r. odsetek za okres od 01-05-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 2392,92zł
- za okres od 10-04-2014r. do 12-04-2014r. odsetek za okres od 15-05-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 797,64zł

2. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego:

- za okres od 13-04-2014r. do 30-04-2014r. odsetek za okres od 23-05-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3828,60zł
- za okres od 01-05-2014r. do 31-05-2014r. odsetek za okres od 01-07-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-06-2014r. do 30-06-2014r. odsetek za okres od 31-07-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6381,00zł
- za okres od 01-07-2014r. do 31-07-2014r. odsetek za okres od 31-08-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-08-2014r. do 30-08-2014r. odsetek za okres od 01-10-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6381,00zł

3. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego:

- za okres od 31-08-2014 r. do 31-08-2014 r. odsetek za okres od 01-10-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 212,70zł
- za okres od 01-09-2014 r. do 30-09-2014 r. odsetek za okres od 31-10-2014 r. do 06-06-2016 r., od kwoty 6381,00zł
- za okres od 01-10-2014 r. do 11-10-2014 r. odsetek za okres od 01-12-2014 r. do 06-06-2016 r., od kwoty 2339,70zł

4. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego:

- za okres od 12-10-2014 r. do 31-10-2014 r. odsetek za okres od 01-12-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 4254,00zł
- za okres od 01-11-2014r. do 30-11-2014r. odsetek za okres od 31-12-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 63 81,00zł
- za okres od 01-12-2014 r. do 31-12-2014r. odsetek za okres od 31-01-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70 zł
- za okres od 01-01-2015 r. do 31-01-2015r. odsetek za okres od 03-03-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-02-2015 r. do 28-02-2015 r. odsetek za okres od 31-03-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 5955,60zł
- za okres od 01-03-2015 r. do 31-03-2015 r. odsetek za okres od 01-05-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-04-2015r. do 11-04-2015r. odsetek za okres od 11-05-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 2339,70zł

Jako podstawę prawną organ rentowy wskazał art. 64 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 roku, poz. 372) oraz art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016, poz. 963).

W uzasadnieniu organ rentowy powtórzył argumentację przytoczoną w uzasadnieniu decyzji z dnia 27 czerwca 2016 roku, znak: (...)

Z powyższą decyzją nie zgodziła się J. C., zaskarżając ją w przepisanim trybie i terminie odwołaniem. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez stwierdzenie, że należą jej się odsetki od wypłaconego zasiłku chorobowego za okresy wskazane w pkt 1 decyzji, odsetki od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego jak w pkt 2 decyzji, odsetki od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego jak w pkt 3 decyzji, odsetki od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego jak w pkt 4 decyzji. W uzasadnieniu odwołująca powtórzyła argumentację przytoczoną w uzasadnieniu odwołania od decyzji z dnia 27 czerwca 2016 roku, znak: (...) (k. 49-58).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy przytoczył argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, nadto podniósł, iż w jego ocenie okolicznością rozstrzygającą spór był wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 marca 2016 r., który został dostarczony do wydziału w dniu 9 maja 2016 r., a następnie wykonany przez pozwaną w dniu 6 czerwca 2016 r. Niniejszym pozwany organ rentowy wskazał, iż zachował 30-dniowy termin i nie popadł w opóźnienie skutkujące obowiązkiem zapłaty odsetek (k. 59).

Niniejsza sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VI U 61/17.

Zarządzeniem z dnia 3 marca 2017 r. na podstawie art. 219 kpc Sąd postanowił połączyć sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt VI U 61/17 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VI U 953/16 (k. 61).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały zajęte przez siebie stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych w tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 1 lipca 2013r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego. Od dnia 1 października 2013r. odwołująca była niezdolna do pracy w związku z ciążą.

Pozwany organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające w zakresie podstaw do zgłoszenia się do ubezpieczeń społecznych przez odwołującą w ramach którego przesłuchał świadków M. K., I. S. na okoliczność prowadzenia spraw księgowych odwołującej. Nadto dysponował m.in. rachunkiem za wdrożenie systemu (...) z 19 września 2013r. oraz księgą przychodów i rozchodów.

Odwołująca pismem z dnia 17 grudnia 2013 r. ustosunkowała się do przeprowadzonych przez organ rentowy w trakcie postępowania w sprawie okresu podlegania ubezpieczeniom przesłuchań świadków. Wspomniała w ww. piśmie o K. J. (1), dla której miała wykonać projekt wdrożenia systemu (...), formalnie nie wniosła jednak o przesłuchanie tej osoby.

Decyzją nr (...) z dnia 31 grudnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. działając na podstawie art. 13 pkt. 4 i art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm., art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2007 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r., Nr 182, poz. 1228), stwierdził, że J. C. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2013 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W uzasadnieniu wskazano, iż zadeklarowała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości przekraczającej możliwości finansowe odwołującej. W toku kontroli odwołująca

przedstawiła rachunek wystawiony 19 września 2013r. na kwotę 500zł za wdrożenie systemu (...). Organ rentowy uznał, iż jeden przedstawiony rachunek nie świadczy o prowadzeniu działalności gospodarczej przez odwołującą. Pozwany organ rentowy wydając decyzję nr(...) z dnia 31 grudnia 2013 r. nie dysponował materiałem dowodowym w postaci zeznań świadka K. J. (1).

Od powyższej decyzji odwołała się J. C. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że odwołująca podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2013 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 15 grudnia 2014 r. oddalił odwołanie J. C. od decyzji ZUS Oddział w P. z dnia 31 grudnia 2013 r. podkreślając, że odwołująca w zasadzie nie podjęła żadnych działań związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Sąd Okręgowy dysponował m.in. zeznaniami świadka K. K. i T. K. oraz S. K., których jednak nie uznał za wystarczające do zmiany zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołująca w żaden sposób nie wykazała, aby prowadzona działalność gospodarza przynosiła zyski, a przedstawione przez J. C. działania miały charakter epizodyczny i nie prowadziły do osiągnięcia znaczących dochodów. Sąd wskazał nadto, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej – działalność gospodarza, jest to działalność zarobkowa, podkreślił, iż jego zdaniem dla zaistnienia działalności konieczne jest zaistnienie łącznie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania formalnego oraz ciągłości. Wskazał także, iż obowiązkowi ubezpieczenia podlega osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, a nie figurująca w ewidencji działalności na podstawie wpisu w CEDIG, która działalności nie wykonuje. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że J. C. faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej wobec czego nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, a rejestracji dokonała świadomie i celowo w celu objęcia ochroną ubezpieczeniową oraz w celu uzyskania zawyżonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się J. C., wywodząc apelację od powyższego wyroku i wnosząc o: zmianę zaskarżonego wyroku i stwierdzenie, że odwołująca J. C. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2013 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Poznaniu do ponownego rozpoznania, nadto odwołująca wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka K. J. (1) na okoliczność prowadzenia przez odwołującą działalności reklamowej i marketingowej, zawierania umów z kontrahentami oraz faktycznego wykonywania działalności gospodarczej, który to dowód nie mógł być przeprowadzony przed Sądem I instancji z uwagi na chorobę świadka.

Sąd Apelacyjny przeprowadził dowód z dokumentacji zgromadzonej w aktach pozwanego organu rentowego, z dokumentów zgromadzonych w aktach Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz dowód z zeznań świadka K. J. (1). Świadek w zeznaniach złożonych przed Sądem Apelacyjnym podała, że skorzystała z usługi odwołującej z zakresu szkolenia (...). Sąd Apelacyjny mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy przed Sądem I instancji w tym które Sad Apelacyjny ocenił odmiennie niż Sad I instancji w zakresie ich wiarygodności i uzupełniony przed Sądem odwoławczym o zeznania świadka K. J. (1) uznał, że J. C. rzeczywiście wykonywała działalność gospodarczą. Sąd odwoławczy wskazał, że w jego ocenie także nie skorzystanie z możliwości opłacenia preferencyjnej składki (art. 18a ust. 1 sus) – nie może stanowić uzasadnienia twierdzenia o nie podjęciu działalności gospodarczej. Z uwagi na fakt, że odwołująca w okresie od 1 lipca 2013 r. prowadziła działalność gospodarczą, to tym samym należało uznać, że posiada ona tytuł prawny do objęcia jej obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi oraz dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od dnia 1 lipca 2013 r.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2016 roku Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż J. C. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2013 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Na etapie postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, pismem z dnia 28 lipca 2014 r. odwołująca wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka K. J. (1), niemniej następnie pismem z dnia 6 października 2014 r. ww. wniosek cofnęła.

Odwołująca ponownie wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka K. J. (1) już na etapie postępowania apelacyjnego toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu na okoliczność prowadzenia przez odwołującą działalności reklamowej i marketingowej, zawierania umów z kontrahentami oraz faktycznego wykonywania działalności gospodarczej, który to dowód nie mógł być przeprowadzony przed Sądem I instancji z uwagi na chorobę świadka.

Wyrok powyższy prawomocny jest od dnia wydania, tj. w dniu 15 marca 2016 roku i doręczony został do pozwanego organu rentowego wraz z aktami ZUS w dniu 9 maja 2016r.

W dniu 6 czerwca 2016 roku pozwany organ rentowy dokonał na rzecz J. C. wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2013 r. do 12 kwietnia 2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 13 kwietnia 2014 r. do 11 kwietnia 2015 r.

Pismem z dnia 15 czerwca 2016 roku J. C. złożyła w pozwanym organie rentowym pismo o wypłatę odsetek ustawowych, w związku z dokonaną w dniu 6 czerwca 2016 r. wypłatą zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 27 czerwca 2016 r. znak: (...) pozwany organ rentowy odmówił J. C. wypłaty odsetek od zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2013 r. do 12 kwietnia 2014 r. oraz wypłaty odsetek od zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego od 13 kwietnia 2014 r. do dnia 30 sierpnia 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego za okres od 31 sierpnia 2014 r. do 11 października 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiemu za okres od 12 października 2014 r. do 11 kwietnia 2015 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 1 grudnia 2016 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., uchylającą decyzję z dnia 27 czerwca 2016 roku, znak: (...) postanowił odmówić J. C.:

1. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego:

- za okres od 01-10-2013r. do 30-10-2013r. odsetek za okres od 11-12-2013r. do 06-06-2016r., od kwoty 7976,40zł
- za okres od 31-10-2013r. do 31-10-2013r. odsetek za okres od 11-12-2013r. do 06-06-2016r., od kwoty 265,88zł
- za okres od 01-11 -2013r. do 27-1 l-2013r. odsetek za okres od 27-12-2013r. do 06-06-2016r., od kwoty 7178,76zł
- za okres od 28-11 -2013r. do 30-1 l-2013r. odsetek za okres od 03-01 -2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 797,64zł
- za okres od 01 -12-2013r. do 20-12-2013r., odsetek za okres od 03-01 -2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 5317,60zł
- za okres od 21-12-2013 r. do 31 -12-2013 r. odsetek za okres od 27-01-2014 r. do 06-06-2016r., od kwoty 2924,68zł
- za okres od 01 -01 -2014r. do 17-01 -2014r. odsetek za okres od 01 -02-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 4519,96zł
- za okres od 18-01-2014r. do 31-01-2014r. odsetek za okres od 23-02-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3722,32zł
- za okres od 01 -02-2014r. do 14-02-2014r. odsetek za okres od 01-03-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3722,32zł
- za okres od 15-02-2014r, do 28-02-2014r. odsetek za okres od 20-03-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3722,32zł
- za okres od 01-03-2014r. do 12-03-2014r. odsetek za okres od 01-04-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3190,56zł

- za okres od 13-03-2014r. do 31-03-2014r. odsetek za okres od 19-04-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 5051,72zł
- za okres od 01-04-2014r. do 09-04-2014r. odsetek za okres od 01-05-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 2392,92zł
- za okres od 10-04-2014r. do 12-04-2014r. odsetek za okres od 15-05-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 797,64zł

2. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego:

- za okres od 13-04-2014r. do 30-04-2014r. odsetek za okres od 23-05-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 3828,60zł
- za okres od 01-05-2014r. do 31-05-2014r. odsetek za okres od 01-07-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-06-2014r. do 30-06-2014r. odsetek za okres od 31-07-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6381,00zł
- za okres od 01-07-2014r. do 31-07-2014r. odsetek za okres od 31-08-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-08-2014r. do 30-08-2014r. odsetek za okres od 01-10-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 6381,00zł

3. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego:

- za okres od 31-08-2014 r. do 31-08-2014 r. odsetek za okres od 01-10-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 212,70zł
- za okres od 01-09-2014 r. do 30-09-2014 r. odsetek za okres od 31-10-2014 r. do 06-06-2016 r., od kwoty 6381,00zł
- za okres od 01-10-2014 r. do 11-10-2014 r. odsetek za okres od 01-12-2014 r. do 06-06-2016 r., od kwoty 2339,70zł

4. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego:

- za okres od 12-10-2014 r. do 31-10-2014 r. odsetek za okres od 01-12-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 4254,00zł
- za okres od 01-11-2014r. do 30-11-2014r. odsetek za okres od 31-12-2014r. do 06-06-2016r., od kwoty 63 81,00zł
- za okres od 01-12-2014 r. do 31-12-2014r. odsetek za okres od 31-01-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70 zł
- za okres od 01-01-2015 r. do 31-01-2015r. odsetek za okres od 03-03-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-02-2015 r. do 28-02-2015 r. odsetek za okres od 31-03-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 5955,60zł
- za okres od 01-03-2015 r. do 31-03-2015 r. odsetek za okres od 01-05-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 6593,70zł
- za okres od 01-04-2015r. do 11-04-2015r. odsetek za okres od 11-05-2015r. do 06-06-2016r., od kwoty 2339,70zł

Dowód: dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego nr (...), dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego nr (...), akta sprawy o sygn. akt VIII U 1552/14, wyrok SA w Poznaniu III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 marca 2016 r. wraz z uzasadnieniem (k. 21-29), pismo z dnia 15 czerwca 2016 r. (k. 19), decyzja z dnia 27 czerwca 2016 r. (k. 20) pismo z dnia 17 grudnia 2013 r. (k. 9-18), przesłuchanie odwołującej (k. 71), dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego nr (...), dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego nr (...), akta pozwanego organu (...)

Sąd uznał za prawdziwe i autentyczne dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w aktach pozwanego organu rentowego nr (...) oraz dokumentów zgromadzonych w aktach Sądu Okręgowego w Poznaniu sygn. akt: VI U 1552/14. Przedmiotowe dokumenty zostały bowiem sporządzone przez osoby do tego uprawnione, w ramach przysługujących im kompetencji i w przewidzianej prawem formie. Ponadto ich treść i forma nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu, a zatem i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd uczynił również podstawą swoich ustaleń faktycznych znajdujące się w aktach sprawy, w aktach pozwanego organu rentowego oraz w aktach Sądu rejonowego w Poznaniu kserokopie dokumentów, albowiem zawarte w nich informacje nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a okoliczność ta pozwoliła na potraktowanie tych kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd jako zasługujące na przymiot wiarygodności ocenił przesłuchanie odwołującej złożone w charakterze strony, gdyż twierdzenia odwołującej były jasne i logiczne. Odwołująca wprost przyznała, że w piśmie z dnia 17 grudnia 2013 r. wspomniała o osobie K. J. (2), dla której miała wykonać projekt wdrożenia systemu (...), przyznała jednak, że formalnie nie wniosowała o przesłuchanie tej osoby. Zeznała także, „w sprawie przed SO cofnęliśmy wniosek o przesłuchanie K. J. (1), ponieważ nie przysłała na rozprawę. Ponownie ten wniosek złożyliśmy przed SA”.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ocenił odwołanie J. C. jako bezzasadne.

Zgodnie z treścią art. 64 ust.1 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – (tj. Dz.U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512), Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłki chorobowe wypłaca na bieżąco, po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków.

Jak wynika z kolei z art. 85 ust.1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – (t.j. Dz.U. 2009 Nr 205, poz. 1585), jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 501; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2014r., IIUK 40/14). W tym ostatnim wypadku chodzi o sytuację, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005/10/147).

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie tylko w sytuacji, gdy mając dostęp do wszystkich niezbędnych dowodów pozwalających na przyznanie prawa do świadczenia, tego świadczenia nie wypłacił (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 29.05.2014 r., III AUa 2071/13; wyrok SA w Łodzi z dnia 08.05.2014r., III AUa 1360/13).

Rozpoznając roszczenie odsetkowe Sąd badał zatem czy w trakcie postępowania kontrolnego w przedmiocie istnienia podstaw do zgłoszenia się przez odwołującą do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej pozwany organ miał podstawy wydać decyzję wyłączającą odwołującą z ubezpieczenia społecznego

oraz czy postępowanie sądowe toczącego się na skutek odwołania od decyzji z dnia 31 grudnia 2016 roku wniosło nowe okoliczności pozwalające na uznanie, iż odwołująca miała tytuł do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym w szczególności czy odwołująca prowadziła działalność gospodarczą od dnia 1 lipca 2013r. Podstawą bowiem do objęcia ubezpieczeniem społecznym jest istnienie tytułu do objęcia ubezpieczeniem, którym może być m.in. prowadzenie działalności gospodarczej.

Analiza akt organu rentowego oraz akt Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt VIII U 1552/14 w szczególności materiału dowodowego, którym dysponował organ rentowy przed wydaniem zaskarżonej decyzji i którym dysponował Sąd Apelacyjny prowadzi do wniosku, iż ocena czy odwołująca faktycznie wykonywała działalność gospodarczą od dnia 1 lipca 2013r., a w konsekwencji czy spełniała przesłanki do objęcia ubezpieczeniem społecznym nie była oczywista. Na podstawie ustaleń kontrolnych, organ rentowy miał prawo powziąć uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistej intencji odwołującej. Odwołująca poza ustosunkowaniem się do materiału z kontroli przez organ rentowy nie przedstawiła żadnych dowodów na potwierdzenie prowadzonej działalności poza jednym rachunkiem z dnia 19 września 2013r. na kwotę 500zł za wdrożenie systemu (...) wystawionym na K. J. (1).

Wątpliwości te nie zostały skutecznie wyjaśnione przez skarżącą także w toku procesu przed Sądem I instancji, albowiem Sąd Okręgowy w Poznaniu podzielił pogląd organu rentowego i oddalił odwołanie. Wskazać również należy, że Sąd ten z urzędu prowadził postępowanie dowodowe w zakresie ustalenia czy odwołująca podlegała ubezpieczeniu społecznemu. Zatem Sąd Okręgowy gromadził w toku postępowania jeszcze inne dowody aniżeli te, którymi dysponował organ rentowy tj. zeznania świadków K. K. i T. K. oraz S. K..

Zważyć dalej należy, że zmiana zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu była konsekwencją prowadzenia przez sąd odwoławczy dalszego postępowania dowodowego oraz oparcia się na zeznaniach świadków przesłuchiwanych przed Sadem Okręgowym K. K. i T. K. oraz S. K., którzy potwierdzili podejmowanie czynności przez odwołującą w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Sąd Apelacyjny przesłuchał także w charakterze świadka K. J. (1), która została zawnioskowana ponownie przed Sądem Apelacyjnym wcześniej mimo zgłoszenia tego świadka odwołująca wniosek przed Sądem I instancji cofnęła i która potwierdziła, że odwołująca faktycznie świadczyła usługi na jej rzecz. Zatem dopiero po uzupełnieniu materiału dowodowego przed Sadem Okręgowym i Sądem II instancji zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że stwierdził, że J. C. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2013r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Okolicznością rozstrzygającą spór co do podlegania przez odwołującą ubezpieczeniu społecznemu był wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 marca 2016 roku, który zmieniając zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i poprzedzającej go decyzji opierał się w tym zakresie m.in. na zeznaniach świadka K. K. i T. K. oraz S. K. przesłuchanych przed Sądem Okręgowym i świadka K. J. (1) przesłuchanym przed Sądem Apelacyjnym. Zatem dopiero zgromadzonym materiał dowodowy przed Sadem Apelacyjnym w szczególności zeznania świadka K. J. (1) uzasadnił uznanie, iż w okresie od dnia 1 lipca 2013r. odwołująca prowadziła działalność gospodarczą stanowiącą tytuł do objęcia ubezpieczeniem społecznym. Nadmienić należy, iż niewątpliwym pozostaje iż zeznania świadka K. J. (1) miały kluczowe znaczenie w ustaleniu, czy odwołująca winna podlegać ubezpieczeniu społecznemu, a mimo wcześniej złożonego wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka, jeszcze na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym, wniosek ten ostatecznie został przez odwołującą cofnięty i ponowiony dopiero na etapie postępowania przed Sądem Apelacyjnym. Tym samym dopiero wyrok Sądu Apelacyjnego rozstrzygnął w oparciu o nowe dowody tj. zeznania świadka K. J. (1) i odmiennej niż Sad Okręgowy oceny zeznań świadków K. K. i T. K. oraz S. K., iż istnieją podstawy do objęcia odwołującej ubezpieczeniem społecznym.

Należy odróżnić dwie sytuacje faktyczne, które mają wpływ na prawo do odsetek. Pierwsza to nieprawidłowe działania organu rentowego, ujawniające się w naruszeniu przepisów prawa, druga - opóźnienia w działaniu samego ubezpieczonego lub płatnika polegające np. na nieprzedłożeniu (mimo żądania organu rentowego) dokumentów koniecznych do ustalenia prawa. W drugim przypadku nie budzi wątpliwości fakt, że odpowiedzialność ponosiłby

płatnik lub ubezpieczony. Konsekwencją takiego postępowania mogłoby być również pozbawienie ubezpieczonego prawa do odsetek, w sytuacji gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za powstałe opóźnienia.

W toku postępowania przed Sądem Okręgowym i Apelacyjnym w Poznaniu zostały ujawnione nowe okoliczności nieznanne uprzednio pozwanemu organowi rentowemu, a które miały wpływ na ocenę podlegania przez odwołującą ubezpieczeniu społecznemu w kontekście wykonywania przez odwołującą działalności gospodarczej.

W tych okolicznościach, zdaniem Sądu przyjąć należy, że niewypłacenie przez pozwanego zasiłku chorobowego (a następnie zasiłku macierzyńskiego) w ustawowym terminie, było konsekwencją przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania kontrolnego i dokonanych ustaleń, które doprowadziły do wydania decyzji z dnia 31 grudnia 2016 roku, odmawiającej objęcia odwołującej ubezpieczeniem społecznym i były spowodowane okolicznościami za które pozwany organ nie ponosi odpowiedzialności. Na podstawie bowiem materiału dowodowego, którym dysponował pozwany przed wydaniem zaskarżonej decyzji o wyłączeniu z ubezpieczeń społecznych odwołującej mógł mieć uzasadnione wątpliwości co do wykonywania przez odwołującą działalności gospodarczej. Dopiero w toku postępowania przed Sądem Okręgowym i Apelacyjnym odwołująca przedstawiła dowody m.in. zeznania świadków, które potwierdziły wykonywanie działalności gospodarczej przez odwołującą.

Podkreślenia wymaga, iż w ocenie Sądu nie mogło jednocześnie dojść do tego, by – po wydaniu decyzji stwierdzającej niepodleganie ubezpieczeniom społecznym, organ wypłacił świadczenia z ubezpieczenia społecznego i czekał na rozstrzygnięcie postępowania sądowego w przedmiocie objęcia tymże ubezpieczeniem. Przesłanką wypłaty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego jest bowiem pozostawanie w ubezpieczeniu chorobowym, zatem wyłączenie z tego ubezpieczenia skutkuje automatycznie brakiem możliwości przyznania prawa do świadczeń.

Reasumując, zważywszy na to, iż w toku postępowania przed Sądem Okręgowym i Apelacyjnym ujawnił się materiał dowodowy, którym nie dysponował pozwany organ a który doprowadził do zmiany zaskarżonej decyzji uznać należy, że dokumentem niezbędnym do stwierdzenia uprawnienia J. C. do zasiłków chorobowego i macierzyńskiego był wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 marca 2016 roku.

Dokumentem niezbędnym do stwierdzenia uprawnienia do zasiłku w sytuacji, gdy organ rentowy kwestionuje fakt podlegania ubezpieczeniom, jest prawomocny wyrok sądu. Wobec powyższego dopiero wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 marca 2016 r. dawał organowi rentowemu prawo do wypłaty zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego.

Zgodnie z treścią art. 64 powołanej ustawy, organ rentowy wypłacił w terminie 30 dni od daty wpływu do organu rentowego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wraz z aktami ZUS zasiłek chorobowy i macierzyński za sporny okres zatem zachował ustawowy termin do wypłaty zasiłków tj. 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków tj. od dnia 9 maja 2016r. kiedy organ rentowy dysponował prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego i aktami sprawy.

Uwzględniając powyższe rozważania, Sąd doszedł do wniosku, iż opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego i macierzyńskiego na rzecz odwołującej jest następstwem okoliczności za które pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności i w konsekwencji nie jest on obowiązany do wypłaty na rzecz odwołującej odsetek z tytułu wypłaty w dniu 6 czerwca 2016 r. zasiłku chorobowego i macierzyńskiego.

W zakresie kognicji sądu leży kontrola prawidłowości wydanych, a więc istniejących decyzji organu rentowego. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 1 grudnia 2016 r., mocą której uchylił zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2016 r.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c., sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W tych okolicznościach, wskazać należy, że wniesione odwołanie od decyzji z dnia 27 czerwca 2016 r. znak: (...), skierowane jest względem decyzji nieistniejącej, co czyni dalsze postępowanie niedopuszczalnym, mając powyższe na względzie Sąd w pkt 1 wyroku umorzył postępowanie w zakresie odwołania od decyzji z dnia 27 czerwca 2016 r. znak: (...).

W dalszej kolejności wobec braku prawa do odsetek odwołanie J. C. od decyzji z dnia 1 grudnia 2016 r. znak: (...), podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.

SSR Anna Kowalska